

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку
керівників та фахівців соціальної сфери

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
16 грудня 2024 року**

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №7 від 26 грудня 2024 р.)*

Рецензенти:

Фурман Анатолій Анатолійович - доктор психологічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту гуманітарних наук Національного університету "Одеська політехніка"

Пєнов Вадим Васильович - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізіології здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у закладах освіти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2024. 208 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

матеріалами VI Міжнародної наукової конференції, 6 – 7 жовтня 2023 р. Київ, 2023. С. 134 — 137.

3. Іванова С. В. Робоча програма навчальної дисципліни ВБ 1.03 “Технологія “Інтелект-карти” у навчанні математики” для магістрантів спеціальності 014 “Середня освіта (Математика)”, Університет Ушинського, Одеса, 2023, 14 с.

4. Іванова С. В. Робоча програма навчальної дисципліни “Технології розвитку логічного і просторового мислення” для здобувачів освіти спеціальності 016 “Спеціальна освіта (Логопедія)”, Університет Ушинського, Одеса, 2024, 15 с.

КАЛЮЖНА Юлія Іванівна

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ПОЛІТОЛОГІЇ: ДОСВІД ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ

Сучасна політика, яка характеризується винятковою динамічністю, всеосяжним впливом цифрових технологій та посиленням нелінійних процесів, вимагає від політолога володіння широким спектром компетенцій, що відповідає професійним вимогам й викликам часу. Здатність глибоко аналізувати політичні процеси, використовувати інструментарій політичного моделювання та прогнозування в умовах високої невизначеності, а також постійна готовність до професійного розвитку є ключовими факторами успішної кар’єри сучасного політолога.

Щоб успішно працювати з великими масивами даних, будувати політичні моделі та прогнозувати розвиток політичних процесів, сучасні політологи повинні вміти застосовувати теоретичні знання на практиці. Проєктна робота дозволяє здобувачам вищої освіти спеціальності 052 Політологія розвивати аналітичні навички, вчитися працювати в команді, опрацьовувати цифрові навички та реалізовувати власні дизайн проєкти, що є незамінним досвідом для майбутньої професійної діяльності.

Серед основних переваг проєктного навчання для здобувачів вищої освіти спеціальності «052 Політологія» можна відзначити:

- ***Глибоке розуміння сучасних політичних процесів***

Проєктна діяльність, пов’язана з аналізом реальних політичних ситуацій, є незамінним інструментом для формування практичних навичок у майбутніх політологів. Занурюючись у дослідження актуальних політичних проблем, студенти-політологи не тільки закріплюють теоретичні знання, але й розвивають широкий спектр компетенцій, необхідних для успішної професійної діяльності, зокрема вміння ідентифікувати ключові політичні тренди та

визначати ризики. Приклади проєктів можуть бути структуровані за рівнем складності та охоплювати такі напрямки:

- *інституційний аналіз* (дослідження роботи парламентів, урядів, органів місцевого самоврядування, політичних партій та громадських організацій на різних рівнях (місцевому, національному, міжнародному); застосування методів порівняльного аналізу, аналізу політичних документів, інтерв'ю з експертами тощо);
- *електоральні дослідження* (комплексний аналіз виборчих кампаній, включаючи дослідження програм політичних партій, іміджевих стратегій, технологій PR; аналіз медіадискурсу; вивчення поведінки виборців та ін.);
- *кейс «політична криза»* (дослідження причин, перебігу та наслідків політичних криз, оцінка ефективності політичного інструментарію та розробка сценаріїв виходу з політичної кризи, моделювання стратегій посткризової політики тощо);
- *«міжнародний барометр»* (моніторинг діяльності міжнародних організацій; вивчення змісту та впливу міжнародних договорів на міжнародні відносини; аналіз способів врегулювання міжнародних конфліктів; дослідження кейсів зміни клімату, міграції, тероризму, кібербезпеки та їх впливу на міжнародну політику та ін.).

- ***Розвиток практичних навичок***

Проектна діяльність дозволяє здобувачам вищої освіти відпрацьовувати навички збору та аналізу даних, побудови моделей, розробки стратегій, ухвалення рішень, написання аналітичних звітів, презентації результатів дослідження та ін. Для досягнення навчальних цілей можуть бути запропоновані такі види проєктної роботи:

- *збір та аналіз даних* (опрацювання різноманітних джерел інформації для формулювання релевантних висновків (статистичні дані, текстові документи, аналітичні звіти, метрики тощо); дослідження громадської думки на основі даних соціологічних опитувань; аналіз медіадискурсу; моніторинг політичних подій у соціальних мережах та ін.);
- *політичне моделювання та розробка стратегій* (розробка стратегій виборчих кампаній; моделювання та дизайн політичних рішень; розробка сценаріїв розвитку політичних процесів; планування комунікаційної стратегії при вирішенні політичних конфліктів; розробка стратегічного плану розвитку певної громади тощо);
- *аналітичні доповіді та презентація результатів* (підготовка аналітичних доповідей та презентація результатів пілотних досліджень, візуалізація складних політичних процесів, участь у дебатах, форумах, засіданнях політичного клубу та ін.).

- ***Розвиток критичного мислення та цифрової компетентності***

Проектна робота сприяє розвитку у студентів-політологів здатності генерувати нестандартні підходи до вирішення складних політичних завдань, а також сприяє глибокому аналізу та стандарту верифікації джерел. Виконуючи проектні завдання, здобувачі вищої освіти навчаються аналізувати великі обсяги інформації, працювати з різними ресурсами й джерелами, оцінювати достовірність даних, виявляти тенденції та закономірності щодо роботи з інформацією. Нешаблонне мислення, необхідне для розробки альтернативних сценаріїв вирішення проектного завдання, стимулює здобувачів освіти до пошуку нових рішень та виходу за рамки стандартних підходів.

Паралельно з розвитком критичного мислення, проектна діяльність в рамках навчального процесу сприяє формуванню цифрової грамотності й цифрових компетентностей. Використання сучасних інструментів і програмного забезпечення, таких як статистичні пакети (R, Python), геоінформаційні системи (GIS) та інструменти для візуалізації даних (Tableau, Power BI), дозволяє студентам-політологам ефективно обробляти великі обсяги даних, будувати моделі та візуалізувати результати досліджень. Ці навички є незамінними для аналізу політичних процесів, прогнозування розвитку подій та розробки ефективних політичних стратегій. Проекти можуть бути сфокусовані на різних аспектах політології та включати:

- *аналіз виборчих даних* (використовуючи GIS, можна створити карти розподілу голосів виборців, виявити географічні патерни підтримки різних кандидатів або партій; статистичні пакети допоможуть провести детальний аналіз соціодемографічних характеристик виборців та їхніх політичних переваг тощо);
- *дослідження громадської думки* (аналізуючи дані соціологічних опитувань за допомогою статистичних пакетів, можна виявити тенденції в громадській думці, оцінити рівень підтримки різних політичних сил та ідей);
- *моделювання політичних процесів* (за допомогою статистичних моделей можна прогнозувати результати виборів, оцінювати вплив різних факторів на політичну поведінку людей, моделювати сценарії розвитку політичних конфліктів тощо);
- *візуалізація політичних даних* (інструменти візуалізації даних дозволяють створювати яскраві та інформативні графіки, діаграми та карти, що полегшують розуміння для студентів складних політичних процесів).

- ***Розвиток лідерських якостей та вміння співпрацювати в команді***

Робота в команді над спільними проектами сприяє розвитку навичок ефективної комунікації, співпраці, мережування, мотивації та розподілу відповідальності, а також розвитку навичок управління конфліктами, вміння ухвалювати конструктивні рішення та брати відповідальність за результат.

- **Дизайн мислення та креативність**

Проектна діяльність заохочує студентів-політологів мислити нестандартно та шукати інноваційні рішення. Студенти навчаються генерувати нові ідей, використовуючи різноманітні методи, такі як мозковий штурм, прототипування, ітеративне вдосконалення, асоціацій, синектики тощо.

Сучасна політологічна освіта вимагає від викладачів постійного пошуку нових методів навчання і проектна діяльність є одним з найбільш ефективних інструментів, який дозволяє здобувачам вищої освіти спеціальності 052 Політологія не тільки засвоювати теоретичний матеріал, але й розвивати практичні навички, необхідні для успішної професійної діяльності в динамічному політичному середовищі XXI ст. Вважаємо, що проектне навчання відкриває широкі можливості для формування в політологів набору компетентностей, необхідних для успішної професійної діяльності. Залучаючи майбутніх політологів до розробки та реалізації навчально-дослідницьких проектів, ми формуємо у них такі важливі компетенції, як аналітичні здібності, критичне мислення, дизайн мислення, цифрову грамотність, здатність приймати обґрунтовані рішення та працювати в команді. Проектна діяльність є не просто сучасним трендом у вищій освіті, а необхідністю, яка диктується потребами ринку праці та вимогами до підготовки сучасного фахівця.

КИНЄВА Поліна Петрівна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Сьогодні освітня система зіткнулася з викликами та можливостями, включаючи нові технології, мінливі ринки праці, міграцію, конфлікти, екологічні та політичні зміни. Щоб досягти успіху в теперішньому та майбутньому середовищі, необхідно, аби майбутні фахівці мали доступ до якісної освіти. Це розвиває їх навички, знання, ставлення і цінності та дає їм змогу стати успішними, знайти продуктивну роботу, навчатися й перенавчатися, активно брати участь у різних спільнотах, приймати мудрі рішення.

Організація підготовки вчителя з фізичної культури з використанням інноваційних підходів забезпечує стійкий розвиток критичного та креативного мислення у студентів. Тому інноваційні підходи – це важливий елемент розвитку освіти, вони реалізуються у тенденціях трансформації різноманітних ініціатив та нововведень в освітньому процесі, що у сукупності призводять до покращення якості сфери освіти. Інноваційні зміни спричинені пошуком більш

штучного інтелекту під час проєктування вибіркового навчальних дисциплін	
КАЛЮЖНА Юлія Іванівна Інноваційні підходи до викладання політології: досвід проєктного навчання	53
КИНСЬВА Поліна Петрівна Особливості використання сучасних методів навчання при підготовці фахівців з фізичного виховання	56
КОВИЛІНА Вероніка Геннадіївна Transforming education through distance learning approaches	59
КОЛБІНА Людмила Анатоліївна Формування ціннісного ставлення молодших школярів у процесі спілкування в інклюзивному освітньому середовищі	62
КОРГУН Лариса Миколаївна Професійна підготовка здобувачів з особливими освітніми потребами в закладах вищої освіти України	65
КОСТЯШКІН Іван Олександрович Сучасні форми та методи навчання при викладанні курсу «Земельне право»	70
КРАВЕЦЬ Ірина Михайлівна Цінність здобуття вищої освіти, її особливості та сучасні виклики	72
КРИМОВА Наталія Олексіївна Reflective environment as a basis for the implementation of innovative teaching methods in higher education institutions	75
КУЧЕРУК Олег Олексійович К питанню про викладання дисципліни «Історія морського судноплавства» в навчальних закладах України	79
ЛЕОНОВА Вероніка Іванівна Організація соціально-педагогічного тренінгу	82
ЛИСИЧЕНКО Микола Леонідович Зміна навчальних планів підготовки фахівців з енергетичних спеціальностей	84
ЛИТВИНЕНКО Ірина Леонідівна До питання про поняття конституційного права України як галузі права та освітнього компонента	86
МЕЛЬНИЧЕНКО Марина Василівна, МЕЛЬНИЧЕНКО Віталій Григорович Стосовно учбового репертуару здобувачів-піаністів бакалаврату	89
МУЛИК Катерина Олександрівна Психолого-педагогічні аспекти іншомовної підготовки майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти	95
НЕПОМНЯЩА Ірина Миколаївна Інноваційні технології як	99